

Status	Datum vergadering Gedeputeerde Staten	Eindtermijn
Openbaar	26 mei 2026	n.v.t.

Onderwerp

Voorjaarsnota 2026

Advies

1. Vast te stellen het Statenvoorstel voor de Voorjaarsnota 2026;
2. Vast te stellen de budgetoverhevelingen tussen beleidsprestaties die vallen onder hetzelfde beleidsdoel;
3. Vast te stellen de publiekssamenvatting over de Voorjaarsnota 2026;
4. Vast te stellen het nieuwsbericht over de Voorjaarsnota 2026 en Kadernota 2027.

Besluit GS

Vastgesteld met een machtiging voor de portefeuillehouder om:

- In het Statenvoorstel te verduidelijken dat de € 3,5 miljoen in 2027 voor de Subsidieregeling Wonen eenmalig is.
- Wijzigingen van ondergeschikt belang door te voeren.

Bijlagen

- Statenvoorstel - Voorjaarsnota 2026
- Voorjaarsnota 2026
- Bijlage Bestedingsvoorstel 'Inzet strategische reserve landelijk gebied'
- Bijlage Bestedingsvoorstel 'Versterking regionaal investeringskapitaal start-ups, scale-ups en innovatief mkb'
- Bijlage Nieuwsbericht over de Voorjaarsnota 2026 en Kadernota 2027

1 Toelichting voor het College

Voor u ligt het GS-voorstel (2e lezing) met betrekking tot de Voorjaarsnota 2026. Ten opzichte van de stukken die in 1e lezing waren geagendeerd zijn de volgende aanpassingen verwerkt.

Al aangekondigde aanpassingen bij 1^e lezing

- Een drietal voorstellen zijn nu structureel en meerjarig verwerkt.
 - o Versterken gemeenschapskracht: € 0,7 miljoen was in de eerste versie tot en met 2029 opgenomen maar inmiddels verwerkt als meerjarig en structureel.
 - o Ruimte voor de circulaire economie: € 0,2 miljoen was in de eerste versie tot en met 2029 opgenomen maar inmiddels verwerkt als meerjarig en structureel.
 - o Staat van stedelijk water: € 0,5 miljoen was in de eerste versie tot en met 2030 opgenomen maar inmiddels verwerkt als meerjarig en structureel
- De financieel-administratieve verdeling van arbeidscapaciteit over de beleidsprestaties in 2026 sluit nu aan op het arbeidscapaciteitsplan 2026.
- In het Statenvoorstel is een nieuwe alinea opgenomen en een extra beslispunt toegevoegd met betrekking tot het verstrekken van een voorfinanciering (in de vorm van een lening) aan de gemeente Rotterdam van € 5,8 miljoen voor het proactief aanvragen van netaansluitingen voor de concessie openbare laaddiensten samenwerkende gemeenten Zuidwest Nederland.

Aanpassingen n.a.v. bespreking bij 1^e lezing:

- Tekstuele suggesties via gedeputeerden zijn verwerkt.
- In het samenvattend financieel beeld is de toelichting op de aangevraagde middelen voor het organiseren van een Burgerberaad in 2026 en 2027 aangepast met verwijzingen naar eerdere communicatie hierover met de Staten

Nieuwe aanpassingen

- De bestuurlijke inleiding is toegevoegd.
- Aangepaste lasten en baten ramingen van de ambities: zowel de lasten als de baten zijn in totaal € 0,5 miljoen lager geraamd.
- Vanuit team Interne Communicatie is een eindredactie gedaan op de teksten. Dit heeft slechts tot beperkte tekstuele aanpassingen geleid (typfouten, etc.).
- Het begrotingssaldo bij de 1^e lezing was € 0,3 miljoen positief en is nu bij 2^e lezing € 0,2 miljoen negatief. Dit komt door een aangepaste lastenraming binnen beleidsdoel 5-2 waarbij € 0,5 miljoen aan lasten gedekt uit het begrotingssaldo uit 2027 en 2028 naar voren zijn gehaald naar 2026. Het corresponderende positieve effect op het begrotingssaldo valt in 2027 (€ 0,3 miljoen) en 2028 (€ 0,2 miljoen).
- Daarnaast heeft een aanvullende check plaatsgevonden op onderlinge consistentie van cijfers en tabellen, de onderlinge samenhang tussen teksten en getallen, en zijn ontbrekende stukken tekst toegevoegd.

Nadere informatie n.a.v. 1^e lezing

Bij de bespreking van de 1^e lezing waren er een tweetal onderwerpen waarover vragen zijn gesteld. Die worden hieronder toegelicht.

- Middelen waarvoor externe baten zijn geraamd en waarvoor de dekking nog moet worden verwerkt in het provinciefonds
 - o In het GS-voorstel voor 1^e lezing was vermeld dat in deze Voorjaarsnota 2026 een tweetal bijstellingen zijn verwerkt waarbij de baten zijn geraamd en er een baat is begroot in de ambitie, vooruitlopend op de verwerking in de circulaire provinciefonds. Dit betreft onderstaande voorstellen:
 - Aanvulling op ANLB vanuit Rijk, ruim 7 miljoen per jaar van 2026/2027/2028
 - Regeling 'MKB Innovatiestimulering Regio & Topsectoren MIT' van circa 5 miljoen voor 2026
 - o Na de 1^e lezing is contact gelegd met de toezichthouder (BZK) op de voorgestelde wijze van verwerking. De toezichthouder is ermee akkoord dat deze baten in de begroting worden verwerkt, vooruitlopend op de verwerking via de circulaire. Belangrijkste randvoorwaarde is dat er voldoende zekerheid is dat deze baten gaan ontvangen. Op basis van de beschikbare stukken en de gepubliceerde Voorjaarsnota 2026 van het Rijk is die zekerheid er.
 - o Op grond van bovenstaande is de afweging gemaakt om hier geen expliciete aandacht aan te schenken via een tekst in het Statenvoorstel. Als de circulaire waarin de te ontvangen middelen zijn opgenomen wordt verwerkt, dan wordt de baat in de ambitie verlaagd en opgehoogd in het Overzicht Algemene middelen. Dit zal naar verwachting plaatsvinden na publicatie van de meicirculaire 2026.
- Meerjarig verloop van het provinciefonds
 - o In de Voorjaarsnota 2026 was bij 1^e lezing al inzichtelijk gemaakt in het overzicht 'Mutaties begrotingssaldo' dat de verwerking van de september- en decembercirculaire 2025 leidt tot een negatieve bijstelling van € 12,1 miljoen vanaf het jaar 2030 ten opzichte van wat in de Begroting 2026 meerjarig was opgenomen. Provinciale Staten was hierover al geïnformeerd via de lid GS-brieven over deze circulaire (zie brief [14 oktober](#) en [14 januari](#)). De belangrijkste verklaringen voor deze daling zijn als volgt:
 - Bij Begroting 2026 hebben we vooruitlopend op de definitieve uitwerking een bedrag van +€ 18,3 miljoen geraamd (structureel) voor de tussenstap herstel weeffout provinciefonds. In de septembercirculaire pakte dit lager uit met € 8,3 miljoen. Dit komt door het gecombineerde effect vanuit de septembercirculaire: de inkomsten MRB worden herverdeeld via provinciefonds, een stijging van de MRB cijfers betekende in dit geval dat de uitkering uit het provinciefonds daalt. Hier was niet eerder rekening meer gehouden.
 - De actualisatie van de ramingen van het accres op basis van CPB-indexatie cijfers heeft een negatief effect van € 3,7 miljoen in jaarschijf 2030 e.v.

In de voorbereiding op en de bespreking van de tweede lezing van de concept-Voorjaarsnota 2026 wordt het college gevraagd om in ieder geval aandacht te schenken aan onderstaande bespreekpunten. Die bespreekpunten zijn in het vervolg van dit GS-voorstel beknopt toegelicht.

1. De beslispunten in het GS-voorstel, en dan specifiek:
 - a. de budgetoverhevelingen tussen beleidsprestaties die vallen onder hetzelfde beleidsdoel.
2. De ingediende financiële begrotingsvoorstellen (claims) met een (meerjarig) nadelig financieel effect op het begrotingssaldo.

Bespreekpunten – toelichting

Ad 1) Beslispunten in het GS-voorstel

- a. de budgetoverhevelingen tussen beleidsprestaties die vallen onder hetzelfde beleidsdoel

Het verschuiven van budgetten (saldo neutraal) tussen beleidsprestaties die onder hetzelfde beleidsdoel vallen is een bevoegdheid van het college. Onderstaande tabel toont deze budgetverschuivingen.

	Mutatie tussen beleidsprestaties (bedragen x € 1 mln)	2026	Jaren	Toelichting
Van	3-1-1 - Duurzame opwek elektriciteit	-0,30	Incidenteel	Voor het project Maatschappelijk Vastgoed heeft het Rijk middelen beschikbaar gesteld. Deze zijn omvaldoende om het project af te ronden. Kosten programma team algemeen wordt incidenteel beschikbaar gesteld.
Naar	3-1-3 - Warmte transitie in de gebouwde omgeving en glastuinbouw	0,30	Incidenteel	
	Totale mutatie	-		
Van	4-1-2 - Transitie van de tuinbouwketen	-0,15	Structureel	Het programma tuinbouw verwacht in 2026 een onder programmering. De middelen worden ingezet voor het programma Acez om gekorte middelen
Naar	4-1-1 - Innovatie economie	0,15	Structureel	
	Totale mutatie	-		
Van	4-2-2 - Rijksmonumenten en historische molens in goede staat	-0,60	Structureel	In het najaar van 2025 is het Beleidsperspectief erfgoed en cultuur vastgesteld door GS. Dit wordt nu verwerkt in de begroting en betreft verschuivingen binnen beleidsdoel 4.2.
	4-2-3 - Provinciale erfgoedlijnen zichtbaar en beleefbaar	-0,11	Structureel	
	4-2-4 - Archeologie beschermen en zichtbaar	-0,10	Structureel	
Naar	4-2-1 - Erfgoed beschermen in de omgeving	0,73	Structureel	
	4-2-5 - Cultuurparticipatie en bibliotheken	0,08	Structureel	
	Totale mutatie	-		
Van	6-1-1 - Voldoende betaalbare huisvesting voor iedereen	-0,02	Incidenteel	Beleidsprestatie 6-1-2 is in 2026 is opgeheven en om die reden wordt het resterende budget overgeheveld naar het nieuwe deelproduct binnen beleidsprestatie 6-1-1.
Naar	6-1-2 - Toekomstbestendig bouwen	0,02	Incidenteel	
	Totale mutatie	-		
Van	7-1-5 - Vergunningverl., toezicht en handhaving (VTH) van milieuwetg.	-0,28	Structureel	Structurele budget bodemtaken overdracht van ADG naar Bodem
Naar	7-1-4 - Beschermen en benutten van de kwal. bodem- en grondw.systeem	0,28	Structureel	
	Totale mutatie	-		
Van	8-1-4 - Een solide financieel en juridisch beleid	-0,23	Structureel	Overboeking budgetten beleidsprestatie 8-1-4 Financiën naar 8-1-7 Concerncontrol.
Naar	8-1-7 - Concerncontrol	0,23	Structureel	
	Totale mutatie	-		

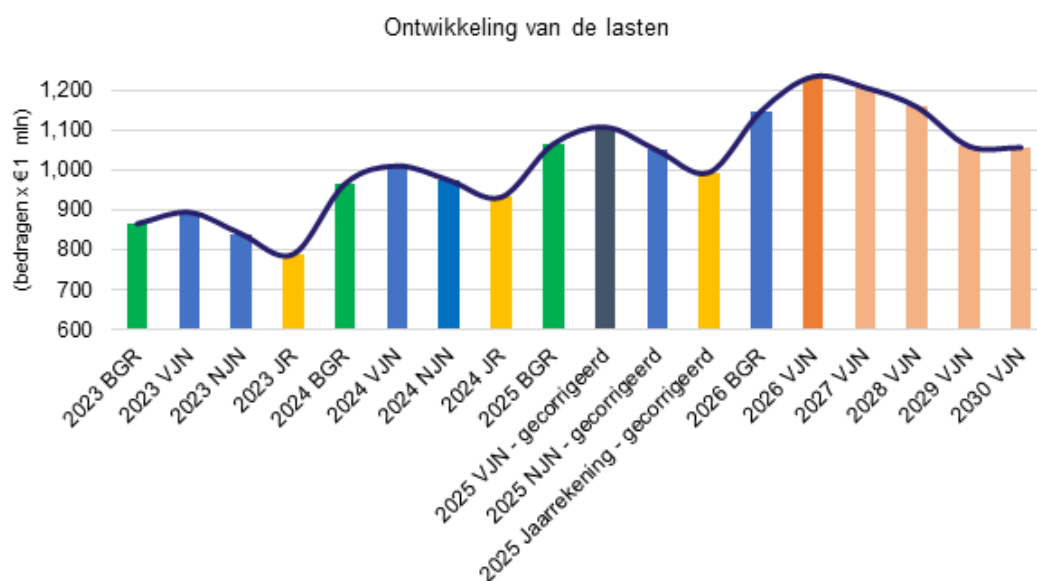
Ad 2) De ingediende financiële begrotingsvoorstellen (claims) met een (meerjarig) nadelig financieel effect op het begrotingssaldo

Voor de Voorjaarsnota 2026 zijn diverse begrotingsvoorstellen aangeleverd. Deze voorstellen zijn verwerkt en onderdeel van deze Voorjaarsnota en in het samenvattend financieel beeld inzichtelijk gemaakt. Deze begrotingsvoorstellen zijn bij eerste lezing GS reeds toegelicht.

Financieel samenvattend beeld – ter kennisname/achtergrond voor het college

Financieel beeld Voorjaarsnota 2026

In de Voorjaarsnota 2026 is een totaal aan lasten opgenomen van € 1.233,4 miljoen. De baten bedragen € 1.064,9 miljoen. Het verschil van € 168,5 miljoen wordt gedekt door het inzetten van bestemmingsreserves en de algemene reserve. De lasten stijgen ten opzichte van de Begroting 2026 met € 85,5 miljoen. De baten stijgen ten opzichte van de Begroting 2026 met € 25,9 miljoen. De toename van de lasten wordt vooral verklaard door de inzet van middelen vanuit de Investeringsagenda (€ 27 miljoen), vanuit de voorgestelde beklemmingen vanuit de jaarrekening 2025 (€ 23,1 miljoen) en aanvullende inzet voor Faunabeheer (€ 7,8 miljoen in 2026).

Ontwikkeling totale begrotingssaldo (structureel + incidenteel)

In het Statenvoorstel is een toelichting opgenomen op de ontwikkeling van het structurele begrotingssaldo. Voor de meerjarige ontwikkeling van het structurele begrotingssaldo verwijzen we naar de Kadernota 2027. Daar wordt in meer detail inzicht gegeven in de ontwikkeling van dat saldo en daarmee samenhangende onzekerheden.

Onderstaande tabel toont de ontwikkeling van het totale begrotingssaldo (= structureel + incidenteel). Deze bedragen worden verrekend met de algemene vrije reserve.

(bedragen x € 1 mln)	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Begrotingssaldo Begroting 2026	3,6	29,7	36,5	58,1	65,9	63,9	63,6
Beklemming van middelen jaarrekening 205	-19,9	-1,9	-1,3	-0,5	-0,1	-0,1	-
Ontwikkelingen MRB	15,5	23,4	23,9	25,0	28,2	28,2	28,2
Ontwikkelingen Provinciefonds	5,9	-0,9	1,6	0,2	-12,1	-12,1	-12,1
Vrijval van middelen / bijstelling baten	9,2	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Extra inzet / claims	-38,4	-26,3	-21,2	-21,6	-14,8	-5,8	-8,0
Doorschuiven van middelen tussen jaren	23,8	-14,2	-10,1	1,2	-0,4	0,1	-0,3
Totale mutatie begrotingssaldo Voorjaarsnota 2026	16,1	-17,6	-5,3	5,2	1,4	10,9	8,3
Begrotingssaldo na Voorjaarsnota 2026	-0,2	10,2	30,0	62,7	67,2	74,8	71,9

Ontwikkeling saldo Algemene vrije reserve

De Algemene vrije reserve kan ingezet worden om begrotingsaldi mee te verrekenen: een positief begrotingsaldo wordt gestort in de reserve, en een negatief begrotingsaldo wordt onttrokken aan de reserve.

Type mutatie (bedragen x € 1 mln)	2026 (BGR)	2026 (VJN)	2027	2028	2029	2030
Alg. reserve na Begroting 2026	295,7	295,7	283,3	293,4	323,4	386,1
Extra storting in Investeringsagenda 26-30		-3,5				
Vrijval bufferreserve ten gunste van jaarrekeningresultaat 2025		-8,8				
Begrotingssaldo van het jaar	4,6	-0,2	10,2	30,0	62,7	67,2
Alg. reserves eind v/h jaar	300,4	283,3	293,4	323,4	386,1	453,3
Correctie voor de bufferreserve weerstandcapaciteit	-84,7	-74,3	-74,3	-74,3	-74,3	-74,3
Alg. vrije reserve eind v/h jaar	215,6	209,0	219,1	249,1	311,8	379,0
Jaarrekeningresultaat 2025 - nog toe te voegen na vaststelling		27,8	27,8	27,8	27,8	27,8
Alg. vrije reserve eind v/h jaar na jaarrekening 2025	215,6	236,8	246,9	276,9	339,6	406,8

Overige informatie – ter kennisname/achtergrond voor het college

In het vervolg van dit GS-voorstel is in verschillende alinea's (achtergrond)informatie opgenomen. Het college wordt gevraagd om daar kennis van te nemen.

Doel van de Voorjaarsnota

De Voorjaarsnota 2026 is opgebouwd in lijn met de begrotings- en verantwoordingsstructuur zoals we die ook hanteren in de Jaarstukken 2025. Dat betekent onder andere dat er onder elke beleidsprestatie tussenkopjes zijn opgenomen met de maatregelen die in het Omgevingsbeleid zijn benoemd. Dit draagt bij aan een heldere koppeling tussen de beleidscyclus (Omgevingsbeleid) en de begrotingscyclus (P&C-producten). Om de omvang van het boekwerk te beperken zijn linkjes opgenomen naar de begrotingsteksten bij de ambities en de beleidsdoelen.

Verder geldt dat er alleen teksten zijn opgenomen bij de beleidsprestaties als er sprake is van een wijziging of bijstelling ten opzichte van de Begroting 2026. De bijstellingen van de baten en lasten die groter zijn dan € 0,5 miljoen of politiek-bestuurlijk van aard, zijn afzonderlijk toegelicht bij de 3^e W-vraag 'Wat mag dat kosten?'.

Kwaliteitsslag teksten

De provincie Zuid-Holland heeft de wens om duidelijk te communiceren naar Zuid-Hollanders toe. Via verschillende moties in de achterliggende jaren heeft PS de oproep gedaan om het taalniveau B1 de norm te maken in provinciale communicatie. Ook in de Voorjaarsnota 2026 en Kadernota 2027 werken we hiernaartoe.

Over de geschreven teksten heeft een eindredactie plaatsgevonden door Communicatie tussen 1e lezing GS en 2e lezing GS. Daarmee zijn de teksten onderling consistent in schrijfwijze en zo begrijpelijk en toegankelijk mogelijk zijn (aangeduid als "taalniveau B1").

Indexeren / prijscompensatie 2026

Er vinden bij de Voorjaarsnota 2026 geen mutaties plaats op de stelposten voor loon- en prijscompensatie. Indexatie 2026 is toegekend bij het opstellen van de Begroting 2026.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW : € 0,00
Ambitie : De Voorjaarsnota heeft betrekking op alle ambities
Financiële risico's : Er zijn geen financiële risico's.

Juridisch kader

Niet van toepassing

2 Voorafgaande besluitvorming

Niet van toepassing.

3 Proces

Na de 2e lezing worden eventueel opvolgende punten waar nodig cijfermatig en tekstueel verwerkt voordat de stukken worden aangeleverd bij de griffie voor PS op 28 mei 2026.

Datum	Activiteit
Woensdag 27 mei	Deadline voor laatste (tekstuele) wijzigingen
Donderdag 28 mei	Boekwerk aanleveren bij griffie ter verzending aan PS
Dinsdag 9 juni	Uiterlijke beantwoording technische vragen commissies 18-06
Woensdag 10 juni	Commissies BW en RM
Dinsdag 16 juni	Uiterlijke beantwoording technische vragen commissies 27-06
Vrijdag 17 juni	Commissies EE, LG en BMM
Woensdag 8 juli	Provinciale Staten

4 Participatie en rolneming

De planning & control cyclus waar de Voorjaarsnota 2026 onderdeel van uitmaakt, draagt bij aan de rol van de provincie als rechtmatige overheid.

5 Communicatiestrategie

De Voorjaarsnota 2026 en Kadernota 2027-2030 worden gepubliceerd op www.begrotingzuidholland.nl. Ook wordt een nieuwsbericht op de website www.zuid-holland.nl geplaatst. Daarnaast wordt via een persmoment op maandag 1 juni aandacht besteed aan de Voorjaarsnota en Kadernota.